

scat Butlletí

de la Societat Catalana de Terminologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Maig-juny de 2010 | Núm. 18 | Crèdits

scaterm.iec.cat

En aquest número...

- Les nostres notícies
- El terme és notícia
- Les cròniques
- Novetats
- Agenda
- El web recomanat

Recordeu que...

...esperem els vostres suggeriments, les vostres notícies i novetats i tot allò que vulgueu que surti en el proper butlletí. Només heu d'escriure un correu a scaterm@iec.cat.

Les nostres notícies

Els mesos d'abril i maig han estat d'una gran activitat per a la SCATERM, ja que hi han coincidit la celebració de la Jornada anual i el I Curs de correcció avançada per a l'edició de textos científics i tècnics, juntament amb altres actes relacionats amb la terminologia als quals la SCATERM ha volgut ser present per mitjà dels seus membres. Aquests actes han estat la VI Jornada Científica Realiter, precedida, el dia abans, de l'Assemblea General de Realiter, i el Col·loqui Internacional GLAT 2010.

També s'ha començat a preparar el V Seminari de Terminologia, que tractarà de l'establiment de paraules clau i l'elaboració d'índexs de llibres, i s'han iniciat les gestions per a l'organització de la IX Jornada de la SCATERM, que tractarà de les relacions entre la terminologia i el dret.

Per la seva part, el Consell de Redacció de *Terminàlia* està acabant la preparació del número 1 d'aquesta revista, que ha de sortir abans de l'estiu, i està treballant també en el número 2, que es publicarà abans d'acabar l'any.

El terme és notícia

Amb *efecte hivernacle* o amb *efecte d'hivernacle*?

A hores d'ara és innegable que vivim en un període en què l'atmosfera s'escalfa. Des que a mitjan segle XIX es va acabar la *petita edat de gel*, la temperatura mitjana de la Terra ha mantingut un increment continuat. L'activitat humana ha actuat en sinergia, i la crema de combustibles fòssils ha incrementat la proporció de CO₂ i altres gasos a l'atmosfera, amb la qual cosa la capacitat de l'atmosfera de mantenir-se calenta s'ha incrementat. El fenomen s'anomena en anglès *greenhouse effec*, en castellà *efecto invernadero*, en francès *effet de serre* i en català *efecte d'hivernacle*. Els gasos que el provoquen són els *gasos amb efecte d'hivernacle*, tal com ho podem comprovar en la versió digital del DIEC: «**efecte** [...] 2 2 [ME] [FIF] [FIA] **efecte d'hivernacle** [...] ». Si hom consulta el Cercaterm (21 de maig de 2010), pot trobar-hi sense esforç «**efecte d'hivernacle** Indústria > Conceptes generals > Medi ambient» i «**efecte d'hivernacle** Energia > Energia solar».

Però els usos en la premsa general i de divulgació, en articles de diversos nivells i en les emissores de ràdio i televisió, varien i no segueixen sempre aquesta pauta. Fent una cerca avançada amb el Google, restringida a llengua catalana (18 de maig de 2010), hem trobat 239.000 entrades per a *efecte d'hivernacle* i una proporció unes set vegades superior (1.610.000 entrades) per a *efecte hivernacle*. Prenguem aquestes dades amb prevenció, atesa la imperfecció d'aquesta mena de cerques, però acceptem que indiquen una tendència, al marge de les xifres concretes.

Atès que, quan no podem afegir un adjectiu per a matisar el significat d'un nom, hi afegim un altre substantiu, generalment amb la interposició de la preposició *de* (*pa integral* i *pa de barra*, *casa gran* i *casa de fusta*...), mantinguem aquest ús quan parlem dels gasos amb *efecte d'hivernacle*, que no és el mateix cas que trobem a *efecte badoc* o *efecte fotoelèctric*, sinó a *efecte de tanca*, sense sortir, en aquest darrer cas, del camp de les ciències ambientals.

Després d'una pausa, van tenir lloc les dues comunicacions de la tarda. Mireia Calvet (UB) va presentar un estudi sobre les denominacions dels tipus i models de sabates en textos divulgatius de diverses llengües, treball que li ha servit per a teoritzar sobre sèries textuais, l'estabilitat de les unitats lèxiques i sobre els mecanismes de creació neològica des del punt de vista de la comparació entre llengües. Eusebi Coromina (UVic) va presentar un treball sobre l'establiment i l'anàlisi d'un repertori descriptiu de termes del transport aeri, que li ha permès arribar a conclusions sobre tipologia neològica i variació en aquest sector. El repertori descrit vol contribuir a omplir certes llacunes denominatives dels diccionaris generals o especialitzats.

Després d'un debat força participatiu relatiu a la ponència i les comunicacions de la tarda, que va moderar Pilar Godayol (UVic), els coordinadors de la Jornada, Eusebi Coromina i Josep M. Mestres, van presentar el balanç i les conclusions de la VIII Jornada, que d'aquesta manera va quedar oficialment closa.

Agustí Espallargas (SCATERM)

VI Jornada Científica Realiter

El dia 14 de maig, a la Universitat de l'Algarve (Faro, Portugal), va tenir lloc a la VI Jornada Científica de Realiter, Xarxa Panllatina de Terminologia, que, sota el títol «Formació en terminologia: de la recerca en comunicació multilingüe a les competències per a l'exercici professional» (www.realiter.net/spip.php?rubrique171), va reunir un bon nombre d'assistents que van seguir amb molt d'interès les ponències i comunicacions que s'hi van presentar.

La jornada, dividida en quatre sessions, es va iniciar amb la que duia per títol «Terminologia i terminòlegs en un context de feina», en la qual Gabriel Huard (Oficina de la Traducció del Govern del Canadà) i Ruthe Costa (Universitat Nova de Lisboa), en les comunicacions respectives, van recollir alguns dels reptes, avantatges, interaccions i problemes que tenen els terminòlegs en aquest moment amb les noves tecnologies i Internet quan desenvolupen la seva feina.

Les altres tres sessions de treball, amb els títols respectius de «Terminologia, formació i desenvolupament professional del terminòleg», «Terminologia i investigació sobre activitats terminològiques» i «Terminologia, terminòlegs i polítiques lingüístiques», van aplegar catorze ponències que van donar compte d'un ventall molt ampli d'experiències, projectes de recerca i estudis de terminologia en les diferents llengües romàniques.

La representació catalana, d'una banda, la van encapçalar M. Teresa Cabré i Castellví i Rosa Estopà, de la Universitat Pompeu Fabra, les quals, amb la ponència «La formació en terminologia en un aula virtual», van presentar l'experiència de formació a distància dels seus cursos de terminologia i l'eina que hi utilitzen, el Terminus (<http://melot.upf.edu/Terminus2009/index.html>). D'altra banda, Francesc Galera, de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb la ponència «Projecte interuniversitari de nomenclatura trilingüe: la traducció del món de la universitat», va presentar l'experiència interuniversitària d'elaboració d'un glossari trilingüe (català-castellà-anglès) de termes acadèmics i universitaris amb el qual les universitats catalanes han establert equivalents idèntics per a la traducció dels termes que apareixen en els seus textos institucionals i l'aplicació que n'ha fet la UAB.

Francesc Galera (UAB)
Marta Juncadella (UB)

Col·loqui Internacional GLAT 2010

Els dies 17, 18 i 19 de maig va tenir lloc a Lisboa (Portugal) el Col·loqui Internacional GLAT, coorganitzat pel Grup de Lingüística Aplicada de les Telecomunicacions de L'Escola Nacional Superior de les Telecomunicacions de Brest, l'Institut de Lingüística Teòrica i Computacional (ILTEC) de Lisboa i l'Associació d'Informació Terminològica de Lisboa.

Aquest Col·loqui, que es fa cada dos anys, i que ja s'ha celebrat en edicions anteriors a Barcelona, Bertinoro (Itàlia) i Brest (França), és sobretot un espai de trobada perquè diferents especialistes que treballen en els llenguatges d'especialitat, entre ells els terminòlegs, comparteixin nous plantejaments metodològics, eines o recursos i presentin els seus treballs de recerca, a partir dels quals s'enceten línies de debat amb aportacions de persones de països diferents amb perspectives i interessos diferents.

El tema d'aquesta edició va ser «El multiculturalisme i el paper dels llenguatges d'especialitat». Els conferenciants que hi van participar foren Karen Bennett (Centre d'Estudis Comparativistes de Lisboa) amb la conferència «Discourses of Knowledge: Cultural Disjunctions and Their Implications for the Language Industries», i Yannis Haralambous (Telecom Bretagne, França) amb la conferència «D'Unicode au Web sémantique, les dernières technologies du web au service de la terminologie».

Durant les vuit sessions en què es van dividir els tres dies del Col·loqui es van llegir més de trenta comunicacions en què es van presentar eines per a crear corpus, elaborar ontologies o tesaurus i també aplicacions per a la didàctica de les llengües en un context multilingüe marcat sobretot per la mobilitat internacional a les universitats.

La presència catalana pel que fa a les comunicacions va ser a càrrec de Mercè Lorente i Rosa Estopà, del Grup IULATERM de la UPF, amb la comunicació «Els aspectes semàntics i pragmàtics dels paratermes», i d'Anna Llobet del TERMCAT amb la comunicació «La integració de la terminologia en una societat multicultural. El projecte de Tastets cuina amaziga».

Sílvia Llovera (SCATERM)

Novetats

Nous termes normalitzats (DOGC. núm. 5628, 13/05/2010)

Diccionari de futbol, actualitzat amb equivalents italians

Lèxic bàsic de cinema: català-castellà-francès-anglès

Llengua i Ús, núm. 47

Plats a la carta

Tastests de cuina amaziga

Vocabulaire panlatin de la diffusion et de la distribution du livre

Vocabulari forestal d'Eduard Parés, en línia

Agenda

Col·loqui «Llenguatges i complexitat» (3-4 de juny de 2010, Barcelona)

Taller 3: Explotación de Corpus para el Trabajo Termonológico (IULA), (16 de juny-13 de juliol de 2010, Barcelona)

Pre-congress International Symposium and Workshop on Terminology (5-6 de juliol de 2010, Leeuwarden, Països Baixos)

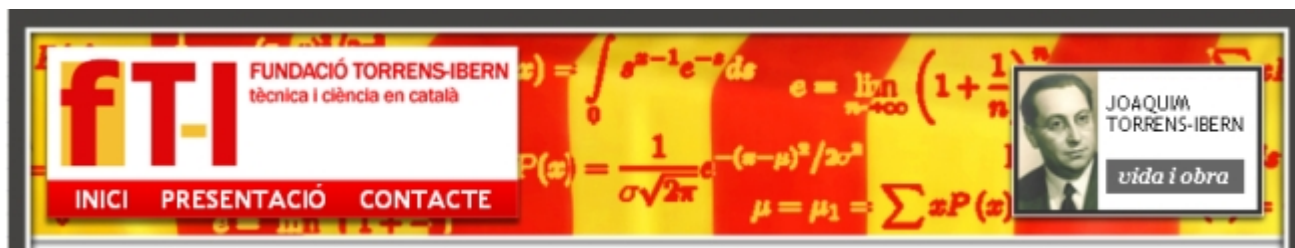
VII Jornadas Profesionales y Científicas de TREMÉDICA (15-16 d'octubre de 2010, Buenos Aires, Argentina)

El web recomanat

Fundació Torrens-Ibern

La Fundació Torrens-Ibern, creada l'any 1977, té l'objectiu de promoure l'ús de la llengua i la cultura catalanes en els àmbits tècnic i científic. Actualment treballa en projectes com la col·lecció digital «Ubertas», de llibres tècnics de primer nivell en català, i el Projecte *Scriptorium* de traducció i publicació en català de llibres bàsics de text universitari de les carreres científiques i tècniques. També convoca un premi adreçat a treballs originals en terminologia científicotècnica.

Al web de la Fundació hi ha més informació sobre la trajectòria històrica de l'entitat, els seus membres, les relacions amb altres entitats i les activitats que duu a terme regularment, com ara les Sessions de Diàleg entorn del català científic i tècnic.

Àngels Egea (SCATERM)

SOCIETAT CATALANA DE TERMINOLOGIA
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

scat
term

D'acord amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, podeu exercir el dret d'accés, de rectificació, d'oposició i de cancel·lació de les vostres dades per correu electrònic a scaterm@iec.cat.